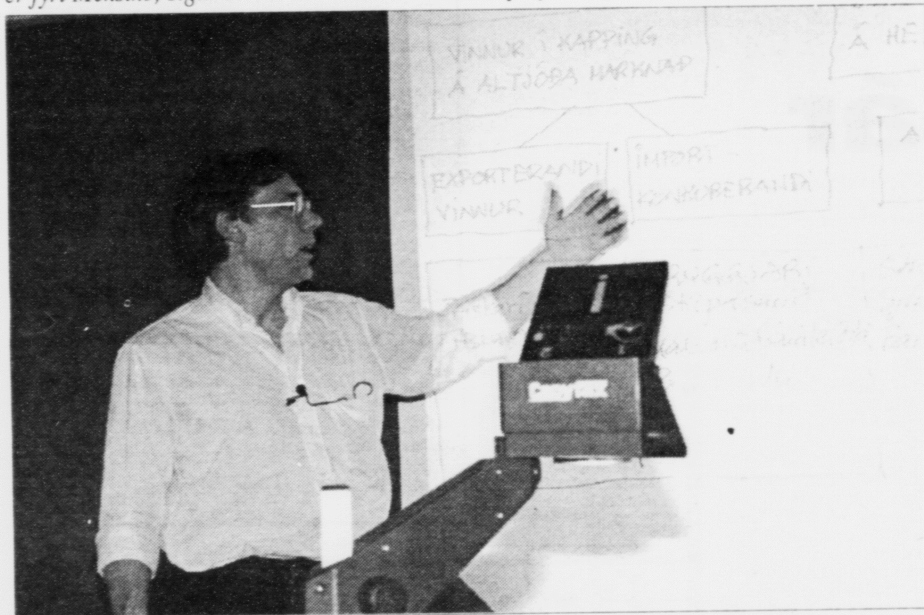

Búskaparfrøðingur ivasamur um føroyska oljuævintýrið:

Væl hugsandi at vit fáa 1-5 milliard um árið burtúr oljuni

– Eg vænti ikki, at okkara politiska skipan er nóg sterk og professionell til vit klára at stýra oljupengunum skilagott. Spurningurin er, um oljan verður sama vanlukka fyri okkum, sum hon er fyri Meksiko, sigur Hermann Oskarsson, búskaparfrøðingur

– Vit siggja í dag, hvussu ringt tað er at koma aftur á beint eftir nokur ár við ov nógvum virksemi. Tað verður hvaðna verri at koma aftur á beint eftir at verið undir ótálmaðari ávirkan av eini oljuvinnu. Er inflatiónin himmalhøg og lónarlágið somuleiðis, nyttar einki at kasta snørið aftur tá ið oljan er uppi, sigur Hermann Oskarsson, búskaparfrøðingur

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg kann væl hugsa nær, at tekur oljuvinnan seg upp undir Føroyum, koma inn-tøkurnar hjá landskassanum at liggja ímillum 1-5 milli-ard um árið av oljuavgjald-íð, alt eftir, hvussu nóg verður framleitt og alt eftir, hvussu nóg prosent av-gjaldið verður.

– Men eg vænti ikki, at okkara politiska skipan er nóg sterk og professionell til at hon fer at klára at um-sita oljuinntøkurnar við skili.

Búskaparfrøðingurin, Hermann Oskarsson er rætt-iliga ivasamur um Føroyar sum oljutjóð.

Hann reisir spurningin um ikki vandi er fyri, at olju-vinnan verður ein líka van-lukka fyri okkum, sum hon er blivin fyri Meksiko.

– Tað ringasta sum kann

henda er, at søgan fer at endurtaka seg: at sama politiska óskil fer at halda fram, at politikarir aftur fara at stýra skeivt tí teir einki yvirlikt hava yvir búskapar-ligu gongdina.

– Vit siggja í dag, hvussu ringt tað er at koma aftur á beint eftir nokur ár við ov stórum virksemi.

– Tað verður hvaðna verri at koma aftur á beint eftir at vit eitt áramál hava verið undir ótálmaðari ávirkan av oljuvinnuni, sigur Hermann Oskarsson.

– Til at stýra inntøkum av oljuvinnuni kravst ein politisk disiplin, sum vit hava víst tey síðstu 15-20 árin, at vit yvirhøvur ikki hava.

– Vit hava ikki eina politiska skipan, sum er nóg sterk til at hon kann trumfa loysnir íggjøgnum

Hermann Oskarsson vísir

t.d. á, hvussu strilti tað hevur gingið í nógvar ár, bara at regulera fiskiskapin.

– Og vit vita, hvussu tað var við øllum almennu fløg-unum í áttatiárunum. Tað var eingin, sum mutaði í-móti.

Hann segði, at einaferð verður oljuævintýrið liðugt.

– Hava vit tá eina himm-alhøga inflatión, og eitt himmalhøgt lónarlag, nyttar einki at kasta snørið aftur, sum hann tók til.

Hann nevndi t.d. at tá ið oljuvinnan tók seg upp í Noregi, blivu norskir bú-skaparfrøðingar so ræddir fyri avleiðingunum, at teir mæltu beinleiðis til at geva oljuna burtur fyri einki.

– Eitt annað er so tað, at norðmenn hava verið ótrú-liga disiplineraðir og hava klárað at hildið inflatiónina óvanliga lága og fingið

tálma nýtsluni. Tað kemst av, at teir hava latið olju-pengarnir standa uttanlands.

Hermann Oskarsson eis-ini, at hetta var einasta gongda leið í Føroyum, at lata oljupengarnar standa uttanlands og at seta teir í pappír við óendaligum av-kasti.

Tað er heilt avgerandi, at hesin spurningurin verður tikið upp, so at ikki alt fer at snúgva seg um at leita eftir projektum at seta olju-vinningin í.

– Men hann helt ikki, at hetta var eitt óloysiligt mál, men hann helt, at politikarar góvu hesum alt ov litlan ans

Krevja nóg

Tað var í einum fyrilestri á Fiskirannsóknarstovuni mikukvöldið, at Hermann Oskarsson kom við hesum metingunum um oljuvinn-

Blokkstuðulin, oljupengar og figgjjarligt árin

Mikudagin helt Hermann Oskarsson, bú-skaparfrøðingur á hagstovuni, almennan fyrilestur á Fiskirannsóknarstovuni í røðini um „broyttu Føroyar“.

Fyrilesturinn var um árið á búskapin av ríkisstuðlinum, og um, tær metingar, hann gjørdi sær av, hvat árin ein møgulig olju-vinnna kundi fáa á búskapin.

Vit hava í blaðnum í dag tikið títin um oljuvinnuna upp.

Men í blaðnum týsdagin fara vit at gera meiri burtúr. M.a. fara vit at greiða frá, hvørja ávirkan Hermann Oskarsson heldur at ríkisstuðulin hevur á føroyska búskapin.

una.

Hann segði, at Oljufram-leiðslan sjálf og tær fram-leiðslur av vörum og tæn-astum sum hanga uppi við henni, fara at krevja nógvar beinleiðis resursir - arbeiðs-fólk og kapital.

– Men haraftir er vænt-andi, at aðrar avleiðdar um-leggingar av vinnustruktur-inum fara at henda av tí at inntøkum hjá teimum, sum har arbeiða, broytast, og av tí at broytingar henda í inntøkum hjá Lands-kassanum.

– Men í sjálvum sær er broytingin í vinnusamanset-ingini - av at oljuvinnu tekur seg upp - ikki av tí ringa.

– Økir hon um saman-løgdu vælfærdina í landi-num hevði alt annað enn ein umlegging verið skeivt, tí fremsta málið hjá fram-leiðsluni í einum landi er vælsaktans at nøkta tann eftirspurningin, sum for-brúkarin ger vart við, segði Hermann Oskarsson.

Neyðugt við kanning

Hermann Oskarsson segði, at tað er neyðugt at gera forsagnir um framtíðina, hóast tað er sera trupult.

– Sjálvandi veit eg líka lítið sum nakar annar um nokur oljuvinnu er væntandi í Føroyum.

– Men tá vit tosa um framtíðarvæðingarnar fyri fø-royska búskapin er ein kom-andi oljuvinnu ein trúligur møguleiki.

– Men ikki hava vit gjørt nóg fyri at lýsa ta ávirkan, sum metast kann at tað fer at hava á búskapin.

– Møguleikarnir fyri hvussu nóg olja er, hvussu nóg hon gevur av sær til Landskassan, hvussu út-vinningin verður lögð til rættis, hvussu nóg okkara egna vinnulív verður uppi og so framvegis, - tað eru spurningar vit ikki kunnu svara uppá.

Men vit kunnu meta um, hvørja ávirkan oljuvinnan fær út frá eini gongd, vit kunnu hugsa okkum til

– Um so verður, at olju-feløgini seta á at bora, og

tað vísir seg at olja er, og um so verður at Landið upp á onkran máta fær oljuav-gjald, og um so verður at oljuvinnan við Føroyar er ájavnt produktiv við tað hon er nærhendis; og um so verður, at føroyingar í stór-an mun eru við í oljuvinnuni beinleiðis sum arbeiðskraft og í hjávinnum - hvørji árin fær tað so á búskapin?

Hermann Oskarsson helt, at henda spurningin átti Landið at kannað gjølla - og kannað hann alment.

– Tað er sjálvandi rætt, at ein partur av tí sum Olju-fyrisingin fæst við ikki kann verða almannakunn-ugt.

– Men spurningin um hvørji árin inntøkur av olju-vinnuni fáa á búskapin, er meira enn ein tekniskur spurningur. Tí oljan í undir-grundini er - sum fiskurin í havinum - ein ogn, sum vit øll hava rættin til ágóðan av og ein ogn, sum vit umsita vegna okkum sjálvi og allar eftirkomarar.

– Okkum nýtist valla at biða til sjálv útvinningin av olju fer í gongd, áðrenn á-rinini á búskapin fara at merkjast.

– Væntast kann, at longu í fyrstu tilriggingartíðini fer ávirkanin av virkseminum at ávirka búskapin tann veg-in, at inntøkur hjá einstakl-ingum og fyrirkøpum fara at verða merktar av virkseminum.

– Og ikki minni, at for-væntningurin um stórar inn-tøkur fara at merkja atferð-na bæði hjá einstaklingum, fyrirkøpum og teirri politiku skipanini.

Tvinnandi árin á búskapin

Hermann oskarsson sigur, at rættulig oljuvinnu í Fø-oyum kann hugast at fáa tvinnandi árin á búskapin.

– Landið fær oljuavgjald, sum fer í Landskassan

– Vinnulig orka verður lögð í oljuvinnuna

Tað fyrra - oljuavgjaldið

- kenna vit til ávirkanina av. – Tí eitt oljuavgjald, sum endar í landskassanum, er